

**H. HARTZIEKENHUIS
MOL**

**Rituelen bij het
levenseinde**

WELKOM

**BIJ HET
H. HARTZIEKENHUIS
MOL**

Afscheid nemen van het leven en zich langzaam voorbereiden op het sterven is zowel voor de persoon als voor zijn of haar naasten een ingrijpend gebeuren. De manier waarop iemand dat beleeft, verschilt van persoon tot persoon. Het gebeurt dat iemand heel onrustig is, er zichtbaar mee worstelt om te kunnen loslaten; een ander is eerder gelaten, tevreden en berustend.

Een ritueel kan in die periode heel dragend zijn, intense en tegenstrijdige gevoelens kanaliseren en zowel de persoon zelf als zijn naasten ertoe brengen het nakende sterven te aanvaarden. Dit wordt vergemakkelijkt wanneer hij mag ondervinden dat zijn dierbaren – hoe moeilijk ook – hem toestaan te vertrekken.

De Ziekenzegen

Een passend ritueel hiervoor is de Ziekenzegen, voorgegaan door de ziekenhuispastor, die geen priester is. Vertrouwvol en aansluitend bij het geloof van de stervende zelf, leggen wij zijn realiteit in Gods handen: In een krachtig moment wordt teruggeblikt op heel het leven van en met deze persoon. In een gebed om vergeving vragen we om verzoening en heling voor wat nog gekwetst of onaf bleef in onze onderlinge band. Met een eeuwenoud gebaar, de handoplegging, brengen we uitdrukkelijk de stervende onder Gods bescherming. Terwijl wij in het gebed om zegen de zieke alle goeds toezeggen van godswege, kunnen wij juist daardoor als naasten de zieke mens meer loslaten. Daarbij krijgt elke aanwezige de kans om met een kruisje, een kus, een lief woordje,... uitdrukkelijk afscheid te nemen. Dit is een warm, intiem en intens gebeuren, waarna er doorgaans innerlijke rust komt en een nieuwe fase in het afscheidsproces is ingegaan. Hoewel in veel gevallen de persoon niet meer aanspreekbaar is wanneer dit afscheidsritueel plaatsvindt, is het aangewezen de ziekenzegen te vragen wanneer de persoon nog bewust is, zodat ook hijzelf actief kan deelnemen en er de positieve effecten van kan ondervinden. Een enkele keer raakt het gebeuren zelfs zo diep dat de persoon nieuwe krachten opdoet en weer beter wordt.

De Ziekenzalving

De Ziekenzalving is een sacrament (een bijzonder moment van godsontmoeting) dat aangewezen is bij het doormaken van een ernstige ziekte of vlak voor een operatie. In het sacrament wordt gevraagd om bijzondere genade en kracht waardoor de zieke zijn lijden beter kan doorstaan en dragen. Eigen aan de Ziekenzalving is dat er gebeden wordt om heling in de ruime zin van het woord, wat ook lichamelijke genezing kan inhouden.

Al vanaf het prille begin van de kerk wordt dit onlosmakelijk verbonden met het bidden om bevrijding van al wat op de persoon drukt, schuldgevoelens bijvoorbeeld. Daarom is de mogelijkheid tot persoonlijke biecht een wezenlijk onderdeel van de ziekenzalving, die daarom enkel door een priester mag worden toegediend. Op vraag van de patiënt zelf of van de familie kan een priester van de eigen parochie of uit de omgeving van het ziekenhuis hiervoor worden opgeroepen.

Eigen afscheidsritueel

Ook voor mensen die niet of anders dan rooms-katholiek gelovig zijn, kan een ritueel bij het levenseinde kostbaar zijn. Op vraag van de patiënt of de familie zal de pastor een bedienaar van een andere eredienst hiervoor contacteren.

In het andere geval is de pastor bereid om met de meest nabije personen te bekijken op welke manier, met welke teksten, symboliek en gebaren een mooi en zinvol afscheidsritueel kan worden voltrokken.

Gebed na het overlijden

Ook al was het sterven voorzien en heeft u als naasten samen of afwisselend gewaakt, toch 'verrast' het overlijden van uw dierbare en brengt het heel wat emoties mee. In ons ziekenhuis wordt rustig de tijd geboden om op een serene manier afscheid te nemen, zeker nadat de overledene is gewassen en opgebaard. Dit blijkt belangrijk te zijn voor het verdere verwerkingsproces. De pastor zal, indien ze in het ziekenhuis aanwezig is en door de verpleging wordt verwittigd, graag dit moment begeleiden met een afscheidsgebed.

Griet Van Coillie, ziekenhuispastor

Deze brochure werd ontwikkeld door, en is eigendom van, het H. Hartziekenhuis Mol.

Elke reproductie of verspreiding zonder toestemming van de eigenaar is verboden.

Datum laatste aanpassing: 22 januari 2018

Naam auteur / verantwoordelijke: Leden Palliatief Support Team

Kwalificaties auteur: Palliatieve artsen en – verpleegkundige, maatschappelijk werker, ziekenhuispastor, psychologen.

H. Hartziekenhuis Mol
Gasthuisstraat 1 - 2400 Mol
Tel.: 014/71 20 00
E-mail: info@azmol.be
www.azmol.be